Ang Tinagong Kasaysayan sa Bersikulo Kap-atan - Numero Katloan ug Tulo

Ezekiel Numero Napulog Upat

Jeff Pippenger
2026-10-27

Sa mga kapitulo upat ug lima sa Genesis, gipakita ang kalainan tali sa talaan sa kaliwatan ni Cain ug sa talaan sa kaliwatan ni Seth.

Ang Maayong Lamech ug ang Daotang Lamech

Ang duha ka linya sa kaliwat naghulagway sa kalainan tali sa mga nawala ug sa mga naluwas, ug ang pipila sa mga kaliwat sa duha ka linya nagrepresentar sa managkaagid nga ‘mga simbolo sa kaliwat’ sa magkasukwahi nga mga linya. Si Cain nagrepresentar sa usa ka hut-ong sa mga tawo nga walay paghinulsol sa sala, ug nagsubo lamang tungod sa ilang kaugalingong kahimtang.

> Ug siya miingon, Unsa man ang imong gibuhat? Ang tingog sa dugo sa imong igsoon nagsinggit kanako gikan sa yuta. Ug karon tinunglo ka gikan sa yuta, nga mibuka sa iyang baba aron sa pagdawat sa dugo sa imong igsoon gikan sa imong kamot; Sa dihang mag-uma ka sa yuta, dili na kini mohatag kanimo sa iyang kusog; mahimo kang pugante ug latagaw sa yuta. Ug si Cain miingon sa Ginoo, Ang akong silot labaw pa sa akong maantos. Tan-awa, giabog mo ako karong adlawa gikan sa nawong sa yuta; ug matago ako gikan sa imong nawong; ug mahimo akong pugante ug latagaw sa yuta; ug mahitabo nga bisan kinsa nga makakaplag kanako mopatay kanako. Ug ang Ginoo miingon kaniya, Busa bisan kinsa nga mopatay kang Cain, pagapanimaslan siya og pito ka pilo. Ug ang Ginoo nagbutang og usa ka timaan kang Cain, aron dili siya patyon ni bisan kinsa nga makakaplag kaniya. Ug si Cain mipahawa gikan sa presensya sa Ginoo, ug mipuyo sa yuta sa Nod, sa sidlakan sa Eden. Genesis 4:10–16.

Si Cain nagrepresentar sa usa ka hut-ong sa mga dili mahinulsolon nga nagtutok lamang sa ilang kaugalingong masulob-ong kahimtang, nga ilang gipahamtang sa ilang kaugalingon pinaagi sa pagdumili sa pagpaningkamot sa pagbuhat og maayo.

> Apan wala niya tagda si Cain ug ang iyang halad. Ug nasuko pag-ayo si Cain, ug ming-ot ang iyang nawong. Ug miingon ang Ginoo kang Cain, Nganong nasuko ka? ug nganong ming-ot ang imong nawong? Kon mobuhat ka ug maayo, dili ba ikaw dawaton? ug kon dili ka mobuhat ug maayo, ang sala nagahigda sa pultahan. Ug kanimo magpunting ang iyang tinguha, ug ikaw magmando kaniya. Genesis 4:5–7.

Unom ka Kamatayon—Tulo ka Alpha ug Tulo ka Omega

Sa miaging mga artikulo, atong giila si Enoch ingong simbolo sa unang manulonda, si Lamech ingong simbolo sa ikaduhang manulonda, si Methuselah ingong singgit sa tungang gabii, ug si Noah ingong ikatulong manulonda. Si Lamech sa kaliwatan ni Seth namatay sa edad nga pito ka

gatos ug kapitoan ug pito ka tuig, lima ka tuig sa wala pa ang lunop, nga sa maong panahon namatay si Methuselah. Ang kamatayon ni Lamech gisundan lima ka tuig sa ulahi sa kamatayon ni Methuselah, ug busa ang ilang mga kamatayon nagsilbing mga tipo sa kamatayon sa asawa ni Ezekiel, nga gisundan paglabay sa usa ug tunga ka tuig (1.5) sa kamatayon sa Jerusalem, ang asawa sa Kordero.

> Ug ako, si Juan, nakakita sa balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga nanaug gikan sa langit, gikan sa Dios, nga giandam ingon sa usa ka pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa iyang bana. Pinadayag 21:2.

Ang mga kamatayong alfa sa asawa ni Ezekiel ug ni Lamech nga nalambigit sa mga kamatayong omega sa Jerusalem ug ni Methuselah naghulagway daan sa kamatayon ni John Palaiologos, nga gisundan lima ka tuig sa ulahi sa kamatayon ni Constantine nga ika-onse diha sa mga paril sa Constantinople. Ang linya ni Lamech nagpaila sa lima ka tuig, nga sa kataposan niini adunay usa ka yugto sa paglalin sa mga mananap nga molungtad og pito ka adlaw. Ang linya sa sidlakang Roma nagrepresentar sa lima ka tuig, ug usab sa usa ka yugto nga upat ka tuig sulod sa kinatibuk-ang lima ka tuig. Ang linya ni Ezekiel nagrepresentar sa duha ka tuig ug usab sa usa punto lima ka tuig (1.5). Ang linya ni Ezekiel bahin sa paglaglag sa Jerusalem nga gihimo sa Babilonia nahiuyon sa ikaduhang paglaglag sa Jerusalem nga gihimo sa Roma gikan sa 66 hangtod sa 70. Ang Romanhong linya sa paglaglag sa Jerusalem nagpatungha sa usa ka yugto nga upat ka tuig ug sa usa usab ka yugto nga tulo ug tunga ka tuig. Ang matag usa niadtong upat ka simbolikong linya nakapatungha dili sa usa, kondili sa duha ka simbolikong yugto sulod sa ilang matagnaong pagpamatuod.

Si Lamech, si John Palaiologos ug ang asawa ni Ezekiel nagrepresentar sa alpha nga timaan sa dalan sa usa ka yugto sa panahon nga matapos sa usa ka omega nga kamatayon. Duha sa tulo ka linya nagrepresentar sa usa ka paglikos nga matapos sa kamatayon sa ilang tagsa-tagsa ka katugbang. Ang usa pa matapos sa pagsulod sa mga mananap sa arka. Ang omega nga katugbang nagpatakdo sa lunop ni Noah sa pagkalaglag sa Jerusalem ug sa pagkaguba sa mga paril sa Constantinople. Ang tanang tulo ka simbolo sa omega nagrepresentar sa pagtapos sa panahon sa pagsulay diha sa hapit nang moabot nga balaod sa Domingo.

Siyempre, walay paglikos sa pagpamatuod sa arka ni Noah, apan kinahanglan gayod nga adunay rampa aron makasulod sa arka. Kon ang rampang pangkarga isipon nga naghulagway sa usa ka rampang panglikos, nan ang tanang tulo ka saksi sa kamatayon nagpaila sa usa ka paglikos. Sa Romanhong linya sa paglaglag sa Jerusalem gikan sa tuig 66 hangtod sa 70, dihay paglikos ni Cestius niadtong 66 ug ikaduhang paglikos ni Titus niadtong 70.

Upat ka Tuig

Ang upat ka tuig nga natapos sa paglikos sa Constantinople niadtong 1453 nagrepresentar sa ikaduhang yugto nga upat ka tuig sa Islamikong tagna bahin sa “lima ka bulan” sa Pinadayag kapitulo siyam. Ang unang yugto nga upat ka tuig sa tagna bahin sa “lima ka bulan” milungtad gikan sa 1333 hangtod sa 1337 sa panahon sa paglikos sa Nicomedia. Kadtong paglikos nagrepresentar usab sa pagtapos sa katloan ug walo ka tuig sukad sa Hulyo 27, 1299. Ang duha ka

pagkalaglag sa Jerusalem, usa ka pagkalaglag sa Constantinople, ang lunop ug ang paglikos sa Nicomedia maoy lima ka saksi sa kampanya sa Panium gikan sa 200 BC hangtod sa 198 BC, nga mahimong ikaunom nga saksi, ug aduna pay ubay-ubay nga uban.

Ang duha ka pagkalaglag sa Jerusalem daling mapagtakdo, “linya ibabaw sa linya.” Ang lunop ug ang linya sa Sidlakang Roma gipagtakdo pinaagi sa ilang managsamang mga kamatayong alpha ug omega. Ang kampanya sa Panium espesipikong gipagtakdo sa linya ni Ezekiel sa 587 BC, kay ang matag usa sa duha ka yugto sa paglikos nagrepresentar og duha ka tuig. Ang Panium girepresentahan sa bersikulo kinse sa Daniel onse, nga nag-una sa bersikulo disisais nga nagrepresentar sa hapit nang moabot nga balaod sa Domingo, maingon nga girepresentahan usab kini sa mga pagkalaglag sa Jerusalem niadtong 586 BC ug 70 AD. Ang duha ka tuig nga yugto sa gubat sa Panium ug sa paglikos sa Sidon nagdala sa matag usa niining mga linya ngadto sa natagong kasaysayan sa Daniel onse bersikulo kwarenta.

Usa ka Timaan

Ang unang propetikanhong timaan sa dalan diha sa mga paglikos sa duha ka higayon sa pagkalaglag sa Jerusalem nagrepresentar sa usa ka ilhanan; si Cestius niadtong 66 ug ang kamatayon sa asawa ni Ezekiel pulos mga ilhanang alpha. Si Lamech mao usab ang unang timaan sa dalan, ug busa, pinasikad sa pagpamatuod sa duha, si Lamech usa usab ka ilhanan. Ang iyang edad nga 777 nagrepresentar sa ilhanan sa madaugong iglesya nga gilangkoban sa tulo ka elemento: usa ka propeta, usa ka saserdote ug usa ka hari.

> Dugang pa, gihatag ko usab kanila ang akong mga adlawng igpapahulay, aron mahimong usa ka ilhanan tali kanako ug kanila, aron sila mahibalo nga ako mao ang Ginoo nga nagbalaan kanila. Ezekiel 20:12.

300 ka Tuig

Si Enoch, nga mao ang ikapito gikan kang Adam sa kaliwat ni Seth, naglakaw uban sa Dios sulod sa 300 ka tuig ug gidala ngadto sa langit. Ang ‘300’ usa ka simbolo sa tulo ka gatos ka tsart sa mga payunir sa 1843, sa katugbang nga tulo ka gatos ka magwawaling Millerite ug usab sa kasundalohan ni Gideon nga may tulo ka gatos ka tawo. Si Enoch, ang mga magwawaling Millerite ug ang tulo ka gatos ni Gideon nagrepresentar sa usa ka gatos kap-atan ug upat ka libo. Si Samson mikuha ug 300 ka milo ug gihigot kini nga tinagurha, sa ingon nagpaila sa 150 ug sa usa ka simbolo nga gibugkos ug adunay kinatibuk-ang tulo ka gatos.

> Ug si Samson miadto ug midakop ug tulo ka gatos ka milo, ug mikuha ug mga sulo, ug gipatapo niya ang ilang mga ikog nga tinagduha, ug gibutangan ug usa ka sulo ang taliwala sa matag duha ka ikog. Ug sa dihang gipasiga na niya ang mga sulo, gibuhian niya ang mga milo ngadto sa mga trigo nga wala pa maani sa mga Filistehanon, ug gipaugdaw ang mga binugkos ingon man ang mga trigo nga wala pa maani, lakip ang mga ubasan ug mga kahoyng olibo. Mga Maghuhukom 15:4, 5.

Ang duha ka tagna mahitungod sa Islam nga may taglima ka bulan nga gidugayon, nga anaa sa ikasiyam nga kapitulo sa Pinadayag, nagpaila sa “kalayo” ug “mga ikog” ingong mga kinaiya sa

Islam.

> Ug sa ingon niini nakita ko sa panan-awon ang mga kabayo ug ang mga nagsakay niini, nga may mga baluti sa dughan nga may kolor sa kalayo, sa hasinto, ug sa asupre: ug ang mga ulo sa mga kabayo sama sa mga ulo sa mga leon; ug gikan sa ilang mga baba migula ang kalayo ug aso ug asupre. Pinaagi niining tulo napatay ang ikatulong bahin sa mga tawo, pinaagi sa kalayo, ug sa aso, ug sa asupre, nga migula gikan sa ilang mga baba. Kay ang ilang gahom anaa sa ilang baba, ug sa ilang mga ikog: kay ang ilang mga ikog sama sa mga bitin, ug may mga ulo, ug pinaagi niini sila makapasakit. Pinadayag 9:17–19.

Ang gahom sa Islam anaa sa ilang mga baba ug sa ilang mga ikog.

> Ug sila adunay mga ikog nga sama sa mga ikog sa mga tanga, ug dihay mga udlot sa ilang mga ikog: ug ang ilang gahum mao ang pagpasakit sa mga tawo sulod sa lima ka bulan. Ug sila adunay hari nga nagmando kanila, nga mao ang anghel sa bung-aw nga walay kinahiladman, kansang ngalan sa pinulongang Hebreohanon mao si Abaddon, apan sa pinulongang Grego ang iyang ngalan mao si Apollyon. Pinadayag 9:10, 11.

Ang gahom sa Islam sa pagpaantos ug pagpatay anaa sa ilang mga baba ug sa ilang mga ikog, nga mogula gikan sa ilang mga baba ug mga ikog.

> Busa putlon sa Ginoo gikan sa Israel ang ulo ug ang ikog, ang sanga ug ang tangbo, sa usa ka adlaw. Ang tigulang ug dungganon, siya mao ang ulo; ug ang manalagna nga nagtudlo og mga bakak, siya mao ang ikog. Kay ang mga pangulo niining katawhan nagpahisalaag kanila; ug ang mga gipangulohan nila nangalaglag. Isaias 9:14–16.

Ang Islam ug Israel nalambigit sa usag usa sa propetikanhong paagi, sanglit silang duha mga anak ni Abraham, ug sa matag linya ang “ulo” mao ang “tigulang ug dungganon” ug ang “ikog” mao ang “propeta nga nagtudlo og mga bakak.” Sa Islam, ang karaang propeta nga nagtudlo og mga bakak mao si Mohammed. Ang Koran nagrepresentar sa mga bakak nga nagpalihok sa mga dulon sa Islam, ug ang tigulang ug dungganon mao ang ilang politikanhong kapangulohan. Ang Islam giniyahan pinaagi sa kahanas sa pagdumala sa estado (baba), nga gipalihok sa mga bakak sa Koran (ikog). Ang tulo ka gatos ka milo ni Samson gibahin ngadto sa duha ka grupo nga taglima ka bulan, nga magpasakit ug mopatay pinaagi sa kalayo, sa aso ug sa asupre.

Kalayo, Aso ug Asupre

Ang kalayo, aso ug asupre nagbaton sa propetikanhong mga kinaiya sa tulo ka manulonda. Ang una ug ang kataposan mga matang sa kalayo. Ang lintunganay sa pulong nga “asupre” nagrepresentar sa usa ka diosnong pagkidlap. Ang kalayo maoy simbolo sa usa ka mensahe; ang aso maoy epekto sa mensahe ug ang asupre maoy ilhanan sa usa ka relihiyosong mensahe. Kining tulo pulos mini nga mga hulad sa tinuod nga mensahe sa tulo ka manulonda sa Pinadayag katorse. Ang puthaw nga tabon sa dughan girepresentar ingong kalayo, hasinto ug asupre. Kini mini nga hulad sa tabon sa dughan sa labawng saserdote. Ang tabon sa dughan sa labawng saserdote nagrepresentar sa usa ka gatos kap-atan ug upat ka libo ingong napulog duha ka tawhanong mutya nga gihiusa sa Pagka-Dios, nga girepresentar sa Urim ug Thummim. Ang hasinto sa karaang

panahon may kolor nga ngitngit nga asul-itom, o dulom nga purpura. Ang hasinto sa tabon sa dughan sa Islam katumbas sa aso nga mogula gikan sa mga baba (estado) ug mga ikog (simbahan) sa Islam.

Ang pagkadala kang Enoch ngadto sa langit human sa 300 ka tuig nga paglakaw uban sa Dios naglangkit sa numero nga 300 sa mensahe sa unang manulonda nga miabot niadtong 1798. Kadtong mensahe sa unang manulonda gihatagan og gahom niadtong Agosto 11, 1840, pinaagi sa pagkatuman sa tagna mahitungod sa lima ka bulan sa Pinadayag kapitulo siyam. Ang duha ka yugto nga taglima ka bulan sa maong kapitulo gisumpay sa usag usa, linya sa ibabaw sa linya. Ang pagsabot nga ang lima ka bulan sa bersikulo lima ug sa bersikulo napulo maoy duha ka managlahing yugto nga ang matag usa molungtad og usa ka gatos ug kalim-an ka tuig bag-o pa lamang giila. Sa dihang giila ang maong kamatuoran, gihigot ni Samson ang mga singgalong sa usag usa aron maporma ang usa ka gatos ug kalim-an ka paris sa mga singgalong.

Sa matagnaong kasaysayan ni Samson, (nga nagkahulogang “adlaw”), ang “aso” nga migula gikan sa bung-aw sa dihang ang yawe gisimbolohan sa gubat sa Nineveh, mitabon sa adlaw pinaagi sa kangitngit. Hustong giila sa mga Millerite ang pagtabon sa adlaw pinaagi sa aso gikan sa bung-aw sa Islam ingong pagtabon sa ebanghelyo ni Cristo, nga gisimbolohan sa adlaw (Samson). Aduna pay pipila ka ubang kalambigitan tali sa pagpamatuod ni Samson ug sa Islam diha sa mga kapitulo siyam hangtod onse sa Pinadayag.

Ang numerong tulo makita sa kasaysayan ni Samson diha sa tulo ka adlaw nga gitagana sa mga bisita sa kasal aron sulbaron ang tigmo. Si Samson nakig-uban sa tulo ka babaye: sa iyang asawa nga taga-Timnah, sa babayeng bayaran, ug kang Delilah. Ang Espiritu sa Ginoo mikunsad kang Samson sa tulo ka higayon: sa iyang pag-atubang sa leyon, sa Ashkelon, ug sa Lehi. Si Samson mihatag kang Delilah ug tulo ka bakak nga tubag sa wala pa niya isulti ang kamatuoran. Ang numerong tulo nagsimbolo sa pagka-Diyos, ingon man sa mini nga pagka-Diyos sa dragon, sa mananap, ug sa bakak nga propeta, ug usab sa tulo ka bahin nga naglangkob sa madaogong iglesia.

Ang katloan mao ang numero sa usa ka saserdote, ug adunay katloan ka kauban nga gidala ngadto sa kombira sa kasal ni Samson. Unya mipusta si Samson og katloan ka panaptong lino ug katloan ka bisti kon masulbad sa mga dinapit ang tigmo. Sa dihang gibutyag ang tubag sa iyang tigmo pinaagi sa pagbudhi, gipamatay ni Samson ang katloan ka lalaki sa Ashkelon aron ibayad sa iyang pusta. Ang numero nga katloan maoy matagnaong ikapulo sa 300, ug ang tulo ka gatos ka milo nga gidakop ni Samson ug gipanghigot ngadto sa usa ka gatos ug kalim-an ka parisan, nga nahiuyon sa paglakaw ni Enoch uban sa Dios sulod sa tulo ka gatos ka tuig, nalangkit sa duha ka tagna bahin sa lima ka bulan diha sa Pinadayag siyam nga gipagsumpay pinaagi sa pamaagi sa linya ibabaw sa linya. Ang tulo ka gatos maoy matagnaong ikapulo sa tulo ka libo, ug ang tulo ka libo nagrepresentar sa usa ka salin, matarong man nga salin sama sa girepresentar sa mga nakabig sa Pentecostes, o dili matarong nga salin sama sa girepresentar sa mga gipamatay sa mga Levita sa panahon sa pagrebelde nga nalangkit sa nating baka nga bulawan.

Ang pagrebelde nga nalangkit sa bulawang nating baka ug ang mga nakabig sa Pentecostes parehong matagnaong nagkatakdo diha sa balaod sa Domingo nga hapit nang moabot. Ang usa ka

salin nagrepresentar sa usa ka salin gikan sa katawhan sa pakigsaad sa Dios ug sa usa ka salin gikan niadtong anaa sa gawas sa toril sa katawhan sa pakigsaad sa Dios. Ang unang paghisgot sa tulo ka libo diha sa pagpamatuod ni Samson nagtumong sa mga Judio nga mibihag kang Samson aron sa pagpahimuot sa mga Filistehanon, ug ang ikaduha nagtumong sa mga Filistehanon. Ang paghukom magsugod sa panimalay sa Dios, ug human niana, sa mga mamumuo sa ikanapulog-usa nga takna nga anaa pa sa Babilonia. Ang pagpamatuod ni Samson nagpalig-on sa simbolo sa tulo ka libo ingon nga usa ka salin, ug nagpalig-on usab kini sa pagkasunodsunod sa proseso sa paghukom. Si Enoch naglakaw uban sa Dios sulod sa tulo ka gatos ka tuig, ug sa ingon nagrepresentar sa salin sa katawhan sa pakigsaad sa Dios nga dili makatilaw sa kamatayon. Ang maong salin mao ang usa ka gatos ug kap-atan ug upat ka libo nga sa kapitulo pito sa Pinadayag gipakita nga lahi sa dakong panon.

Ang ikapulo sa 300 mao ang 30, nga maoy simbolo sa usa ka saserdote, ug dugang pa, ang numero nga tulo, ingong ikapulo sa katloan, nagrepresentar sa pagka-Dios, maingon man sa mini nga pagka-Dios sa dragon, sa mananap ug sa bakakong propeta. Ang tulo nagrepresentar usab sa pagkabahin sa madaugong iglesia ngadto sa tulo ka bahin, nga girepresentar ni Haring David nga nagsugod sa paghari sa dihang katloan ka tuig ang iyang panuigon, sa saserdoteng si Joseph nga nagsugod sa pag-alagad sa dihang katloan ka tuig ang iyang panuigon ug sa propeta ug saserdoteng si Ezekiel nga nagsugod sa iyang kawhaan ug duha ka tuig nga ministeryo sa ikakatloan nga tuig sa ikanapulog-pito nga siklo sa jubileo. Isip usa ka saserdote, katloan ka tuig unta ang iyang panuigon.

Ang matag usa sa tulo ka simbolikong entidad nga gihulagway ingong propeta, saserdote ug hari makadawat sa selyo sa Diyos nga mao ang Igpapahulay sa ikapitong adlaw diha sa timaan sa dalan nga nagpaila sa pagsugod sa paglikos. Ang duha ka saksi sa kamatayon, uban sa sekondaryang saksi sa pagkalaglag sa Jerusalem sa tuig 66, maoy tulo ka saksi nga nagpamatuod nga ang timaan sa dalan sa paglikos usa ka ‘ilhanan.’

Ang Timaan sa Pagbalhin

Sa dihang magsugod ang paglikos, pagaselyohan ang tulo-ka-pilong madaogong iglesia sa Dios, ingon sa gisimbolohan ni Lamech. Ang kamatayon sa asawa ni Ezekiel nagpaila nga sa mao gayod nga timaan sa dalan, ang kanhing katawhan sa pakigsaad hingpit nang gilabyan. Ang maong timaan sa dalan nagpaila sa pagbalhin gikan sa Laodicea ngadto sa Philadelphia, nga gihulagway usab isip pagbalhin sa iglesiang nagapakigbisog ngadto sa madaogong iglesia, ug sa ingon nahimong ikawalong iglesia nga kabahin sa pito. Kadtong timaan sa dalan diha sa kasaysayang Millerite sa ikatulong manulonda, nga milungtad gikan sa Oktubre 22, 1844, hangtod sa pagrebelde sa 1863, nagrepresentar sa yugto sa 1856 sa dihang si James ug si Ellen White parehong misugod sa pag-ila sa kalihokan isip Laodiceanhon. Sa 1856, ang Philadelphianhong kalihokang Millerite mibalhin ngadto sa Laodiceanhong kalihokang Millerite. Pito ka tuig sa ulahi, natapos ang Laodiceanhong kalihokang Millerite sa dihang ang kalihokan nahimong Laodiceanhong iglesia sa Seventh-day Adventist.

Ang maong timaan sa dalan gihulagway usab pinaagi sa tuig 313, sa dihang natapos ang iglesia sa Smyrna ug nagsugod ang iglesia sa Pergamus. Sa hiniusang pagtan-aw, ang pagbalhin niadtong 1856 gikan sa matarong nga Philadelphia ngadto sa dili matarong nga Laodicea nahiuyon sa pagbalhin gikan sa matarong nga Smyrna ngadto sa dili matarong nga Pergamus niadtong 313, ug ang maong higayon sa pagbalhin nagpaila usab sa timaan sa dalan ingong usa ka ilhanan. Ang paglikos nagsugod sa usa ka ilhanan, pinasikad sa pagpamatuod sa pipila ka saksi. Sa dihang selyohan ang kalihokan sa ikatulong manulonda, nga gilangkoban sa usa ka gatos ug kap-atan ug upat ka libo, sa pagkamatay ni Lamech, sila selyohan ug hingpit nga magkahiusa samtang ituboy sila ingong usa ka bandila, kay ang unang timaan sa dalan sa propetikanhong gambalay sa paglikos usa ka ilhanan.

Ang kamatayon ni John Palaiologos nagpaila sa timaan sa dalan sa Islam, sa dihang gipugos sa Islam ang sidlakang Roma nga magpasakop. Ang paglikos ug paglaglag sa Jerusalem naghatag og duha ka saksi sa Babilonya ug Roma. Ang yugto ni Ezekiel nga usa ug tunga ka tuig naghawas sa mga taga-Laodicea nga midumili sa pagtan-aw ug pagpaminaw sa mensahe sa pasidaan nga sila dad-on ngadto sa pagkabihag ilalom sa hari sa amihanan. Ang timaan ni Cestius naghawas sa mga taga-Philadelphia nga makaikyas gikan sa hari sa amihanan. Kadtong duha ka timaan nagtumong sa sulodnong matagnaong mensahe, sama usab sa 777 ni Lamech. Linya sa ibabaw sa linya, ang usa ka hut-ong dad-on ngadto sa pagkabihag sa panahon sa paglikos ug ang laing hut-ong makaikyas gikan sa kamot sa hari sa amihanan.

Ang kamatayon ni John Palaiologos nagrepresentar sa eksternal nga mensahe sa tagna pinaagi sa pagpaila sa papel sa Islam diha sa timaan sa dalan diin giselyohan kadtong girepresentahan ni Lamech. Kadtong makalingkawas ug kadtong mabihag sa paglikos ug paglaglag sa Jerusalem nagpasiugda nga diha gayod sa alpha nga timaan sa dalan sa matagnaong yugto sa paglikos mapadayag ang kinaiya. Kadtong duha ka hut-ong girepresentahan sa duha ka Lamech. Ang usa ka hut-ong naghatag og pasidaan sa Nashville, ug ang laing hut-ong nagdumili.

> Ug ang Ginoo miingon kaniya, Busa bisan kinsa nga mopatay kang Cain, pagapanimaslan siya sa pito ka pilo. Ug ang Ginoo nagbutang ug usa ka timaan kang Cain, aron dili siya patyon ni bisan kinsa nga makakaplag kaniya. Genesis 4:15.

Ang Timaan sa Pagsukol

Nadawat ni Cain ang timaan sa iyang pagrebelde. Ang timaan sa iyang pagrebelde gisabot ingong usa ka pasidaan ngadto sa katawhan nga kon ilang patyon si Cain, ilang madawat ang pito ka pilo nga paghukom sa Dios. Sa usa ka pagsabot, ang timaan mahimong sabton ingong paghatag sa Dios og panalipod kang Cain, apan sa propetikanhong diwa, kini nahiuyon sa timaan sa pagrebelde nga nagsilbing pasidaan diha sa kataposang basahon sa Biblia. Ang timaan sa mananap diha sa omega nga basahon sa Pinadayag gihulagway nang daan pinaagi sa timaan sa pagrebelde ni Cain diha sa alfa nga basahon sa Genesis. Ang pasidaan nga gipasabot sa timaan ni Cain mao nga bisan kinsa nga magpakita sa samang kinaiya ni Cain isalikway ug hukman usab sa Dios. Ang timaan diha kang Cain nahiuyon sa timaan sa mananap, ug ang pasidaan nagpasiugda sa sugo nga dili sundogon ang pagrebelde ni Cain pinaagi sa pagpatay sa iyang igsoong lalaki, nga diha sa

Pinadayag gihulagway ingong larawan sa mananap. Ang pagsundog sa gibuhat ni Cain mao ang pag-umol og usa ka larawan ni Cain. Gipahamtangan si Cain og pito ka pilo nga paghukom sa pagpatuman sa silot, ug sa ikaunom nga kaliwatan gikan kang Cain, giila ni Lamech nga gisubli niya ang sala sa iyang amahan, apan nga ang iyang paghukom mahimong pito ka pilo sa kapitoan.

> Ug si Lamech miingon sa iyang mga asawa nga si Adah ug si Zillah, Pamatia ang akong tingog; kamong mga asawa ni Lamech, patalinghugi ang akong mga pulong: kay gipatay ko ang usa ka tawo tungod sa pagsamad kanako, ug ang usa ka batan-ong lalaki tungod sa pagpasakit kanako. Kon ang panimalos alang kang Cain pito ka pilo, sa pagkatinuod ang alang kang Lamech kapitoan ug pito ka pilo. Genesis 4:23, 24.

Ang naunang bersikulo mao ang una sa tulo lamang ka higayon nga ang mga numero diha sa Pulong sa Diyos gipahayag pinaagi sa multiplikasyon. Ang kataposan sama sa una.

> Unya miduol kaniya si Pedro ug miingon, Ginoo, kapila man makasala ang akong igsoon batok kanako ug pasayloon ko siya? Hangtod ba sa makapito? Miingon kaniya si Jesus, Wala ako mag-ingon kanimo, Hangtod sa makapito: kondili, Hangtod sa kapitoan ka pilo sa pito. Mateo 18:21, 22.

Ang kapitoan ka pilo sa pito katumbas sa upat ka gatos ug kasiyaman, ug adunay tulo ka yugto nga tag-upat ka gatos ug kasiyaman ka tuig sa balaang kasaysayan, ug ang matag usa nagrepresentar sa usa ka yugto sa panahon sa pagsulay. Adunay upat ka gatos ug kasiyaman ka tuig nga girepresentar alang sa santuwaryo, alang sa mga hari ug alang sa panon. Ang yugto alang sa mga hari nagsugod sa pagdihog kang Saul niadtong 1097 BC ug mipadayon hangtod sa unang paglikos ni Nebuchadnezzar, sa dihang si Daniel gibihag niadtong 607 BC.

Ang upat ka gatos ug kasiyaman ka tuig nga panahon sa pagsulay nga gitagana alang sa santuwaryo nagsugod sa pagpahinungod sa templo ni Solomon niadtong 1006 BC ug nagpadayon hangtod sa pagpahinungod sa templo human sa pagkatapon niadtong 516 BC. Alang sa panon, ang upat ka gatos ug kasiyaman ka tuig milungtad gikan sa 457 BC hangtod sa 34 AD.

Ang yugto nga nagsugod sa mensahe sa pasidaan sa pito ka pilo nga paghukom ug sa timaan ni Cain, hangtod sa kapitoan ka pilo sa pito ni Lamech, nagrepresentar sa usa ka simbolikong panahon sa pagsulay nga upat ka gatos ug kasiyaman ka tuig. Ang pagrebelde nga gisimbolohan sa timaan ni Cain gihulagway nga padayong nagkagrabe, subay sa hinungdan nga nag-aghat sa Dios sa pagpadala sa lunop.

> Ug nakita sa Dios nga dako ang pagkadaotan sa tawo sa yuta, ug nga ang matag laraw sa mga hunahuna sa iyang kasingkasing daotan lamang kanunay. Ug nagbasol ang Ginoo nga iyang gibuhat ang tawo sa yuta, ug nasubo ang iyang kasingkasing. Ug miingon ang Ginoo, Akong laglagon gikan sa nawong sa yuta ang tawo nga akong gilalang; ang tawo, ug ang mga mananap, ug ang mga mananap nga nagakamang, ug ang mga langgam sa kalangitan; kay nagbasol ako nga akong gibuhat sila. Genesis 6:5–7.

Ang Lamech sa ikaunom nga kaliwatan ni Cain gipakita ingong usa ka tinimaan nga hut-ong sa mga rebelde, sukwahi sa Lamech sa kaliwat ni Seth. Ang mga pagpamatuod sa duha ka Lamech

nagpaila sa usa ka pagtapos sa panahon sa pagsulay: ang usa pinaagi sa pagpahayag sa 490, ug ang lain pinaagi sa iyang kamatayon. Ang duha adunay simbolismo sa mga numero nga direktang may kalabotan sa tulo ka bahin nga naglangkob sa madaugong iglesia. Ang Lamech ni Cain nahiuyon sa tulo ka yugto nga tag-490 ka tuig alang sa mga hari, sa santuwaryo ug sa panon, ug ang Lamech ni Seth nagbaton sa selyo sa pito alang sa propeta, saserdote ug hari. Ang Lamech ni Seth mao ang ikaduha sa tulo ka manulonda sa Pinadayag katorse, ug ang Lamech ni Cain mao ang ikatulong manulonda nga nagpahayag sa pasidaan bahin sa mananap, sa iyang larawan, sa timaan ug sa numero sa iyang ngalan. Ang Pinadayag katorse, mga bersikulo 9/11, nagpaila niadtong nagadawat sa tunglo ni Cain.

> Ug ang ikatulong anghel misunod kanila, nga nag-ingon sa makusog nga tingog, Kon adunay tawo nga mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug modawat sa iyang timaan diha sa iyang agtang, o sa iyang kamot, Ang maong tawo moinom sa bino sa kasuko sa Dios, nga gibubo nga walay sagol ngadto sa kopa sa iyang kapungot; ug pagasakiton siya sa kalayo ug asupre atubangan sa mga balaang anghel, ug atubangan sa Kordero: Ug ang aso sa ilang pag-antos nagasaka hangtod sa kahangtoran: ug walay pahulay adlaw o gabii ang mga nagsimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug ang bisan kinsa nga modawat sa timaan sa iyang ngalan. Pinadayag 14:9–11.

Gipaila sa Pinadayag 15:2 ang mga girepresentar ni Lamech nga kaliwat ni Seth:

> Ug nakita ko ang daw usa ka dagat nga salamin nga sinagolan ug kalayo: ug kadtong nakadaog batok sa mananap, ug batok sa iyang larawan, ug batok sa iyang timaan, ug batok sa numero sa iyang ngalan, nagtindog sa ibabaw sa dagat nga salamin, nga may mga alpa sa Dios. Pinadayag 15:2.

Si Lamech sa kaliwat ni Seth nagtimaan sa siradong pultahan pinaagi sa iyang kamatayon. Si Lamech sa kaliwat ni Cain nagtimaan sa siradong pultahan sa upat ka gatos ug kasiyaman ka tuig nga panahon sa pagsulay. Ang timaan ni Cain angayng isipon nga usa ka pasidaan batok sa usa ka kinaiya nga nagpakita og tulo ka pangunang matagnaong mga kinaiyahan. Midumili siya sa pag-apil sa pagsimba sa Dios sumala sa mga panudlo sa Dios; nagpakita siya og hilabihang kasuko tungod sa kasina ug gipatay niya ang iyang manghod nga igsoong lalaki ug sa ikatulo, midumili siya sa paghinulsol.

Gilapas na ni Cain ang unang papan sa Napulo ka Sugo, nga naglatid sa relasyon sa katawhan ngadto sa Dios, ug ang ikaduhang papan naglatid sa relasyon sa katawhan ngadto sa isigkatawo. Ang timaan sa iyang pagsukol nagpaila kaniya ingong malapason sa balaod, nga walay paghinulsol. Si Cain ug si Lamech nagpaila sa siradong pultahan sa ikatulong anghel sa panahon sa hapit nang umaabot nga balaod sa Domingo. Si Enoch, si Methuselah, si Lamech ug si Noah naghulagway sa kasaysayan nga nagsugod sa pag-abot sa unang anghel, nga gihulagway ni Enoch, sa pag-abot ni Lamech ingong ikaduhang anghel, sa pag-abot ni Methuselah ingong singgit sa tungang gabii nga naghatag og gahom sa mensahe ni Lamech ingong ikaduhang anghel, ug dayon si Noah, ingong ikatulong anghel, nagpaila sa siradong pultahan sa lunop.

Si Lamech namatay lima ka tuig sa wala pa ang lunop, ug kini nagpaila sa lima ka simbolikong tuig sa wala pa masirhan ang pultahan sa hapit nang pag-abot sa balaod sa Domingo. Diha gayod sa pagkamatay ni Lamech sa edad nga 777 ka tuig nahingpit ang pagsilyo sa madaugong iglesia. Unya, pito ka adlaw sa wala pa masirhan ang pultahan sa arka sa paagi nga labaw sa kinaiyahan, misugod sa pagsulod sa arka ang mga mananap.

Ang adlaw nga namatay si Methuselah mao ang una niadtong pito ka adlaw. Ang kataposang pasidaan sa wala pa masira ang pultahan mao ang mensaheng may duha ka bahin: usa ka biswal nga pagpakita sa mga mananap nga giubanan sa katumanan sa usa ka tagna nga gipalanog sa tibuok kinabuhi sa labing tigulang nga tawo nga namatay sukad. Ang maong tagna nalangkob sa ngalan ni Methuselah nga nagkahulogan og ‘inigkamatay niya, moabot kini.’

Sumala sa gikinahanglan sa tagna, ang kataposang mensahe sa pagpasidaan alang sa katawhan kinahanglan gayod nga may duha ka bahin, ingon sa gihulagway sa pito ka adlaw sa paglalin sa mga mananap nga nagsugod sa kamatayon ni Methuselah agig katumanan sa tagna ni Enoch nga gipahayag pinaagi sa ngalan sa iyang anak. Ang pito ka adlaw sa paglalin sa mga mananap nagpaila nga ang mensaheng may duha ka bahin sa kamatayon ni Methuselah ug sa naglalin nga mga mananap mao ang mensahe sa pagsilyo sa ikatulong manulonda. Kanunayng gihulagway ni Jesus ang kataposan pinaagi sa sinugdanan, ug sa Pinadayag ang ikatulong manulonda sa Pinadayag napulog walo giubanan sa ikaduhang tingog sa bersikulo upat, sama nga ang singgit sa tungang gabii miuban sa mensahe sa ikaduhang manulonda. Ang kataposang mensahe sa pagpasidaan kanunayng gipahayag ingong mensaheng pangsulod ug panggawas, ingon sa gihulagway sa matagnaong kalambigitan sa mga iglesia ug sa mga silyo sa basahon sa Pinadayag. Ang kataposang mensahe sa pagpasidaan sa Daniel napulog usa mao ang mensahe sa amihanan ug sa sidlakan. Si Methuselah ug ang naglalin nga mga mananap mao ang kataposang mensahe sa pagpasidaan nga may duha ka bahin sa panahon ni Noah.

Ang kamatayon ni Lamech nga adunay timaan nga 777 nahiuyon sa pagsugod sa paglikos, sa dihang namatay ang asawa ni Ezekiel. Didto giselyohan ang mga matinumanon, nga girepresentahan sa kaliwat ni Seth, ug didto usab makadawat sa timaan kadtong girepresentahan sa kaliwat ni Cain. Si Enoch mao ang ikapito gikan kang Adam, ug siya nagrepresentar sa alpha nga timaan sa dalan sulod sa usa ka yugto nga sa kataposan niini ang kataposang kaliwatan ug ang unang kaliwatan parehong girepresentahan sa numero nga walo. Ang duha ka Lamech nagpaila sa pagtapos sa panahon sa pagsulay, ug ang kamatayon ni Lamech nagrepresentar sa usa ka siradong pultahan sa panahon sa pagsulay sa pagsugod sa paglikos.

Si Enoch mao ang alfa sa matagnaong kasaysayan ug, sumala sa gikinahanglan sa tagna, kinahanglan niyang ipaila ang usa ka omega sa matagnaong kasaysayan. Ang maong omega gihawasan sa walo ka kalag nga mibalhin gikan sa karaang kalibotan ngadto sa bag-ong kalibotan nga wala makatilaw sa kamatayon. Si Enoch ug ang walo ka kalag wala makasinati sa kamatayon sa wala pa sila makaabot sa bag-ong yuta. Ang karaang kalibotan natapos sulod sa pito ka adlaw sa paglalin sa mga mananap ug ang bag-ong kalibotan nagsugod sa pito ka adlaw nga walay ulan. Dayon, sugod sa ika-17 nga adlaw, sulod sa lima ka bulan walay lain kondili ulan hangtod nga gipugngan sa Dios ang ulan sa kataposan sa lima ka bulan, sa ikanapulog pito nga adlaw.

Lima ka Bulan

Adunay duha ka saksi mahitungod sa lima ka bulan diha sa Pinadayag kapitulo siyam, ug adunay tulo ka managlahi nga tagna sa panahon niini nga kapitulo. Ang unang lima ka bulan gipahayag diha sa bersikulo lima; ang ikaduhang lima ka bulan anaa sa bersikulo napulo, ug ang tulo ka gatos ug kasiyaman ug usa ka tuig ug napulog lima ka adlaw makita diha sa bersikulo napulog lima. Ang mga bersikulo 5, 10 ug 15 nagpaila sa tagna sa panahon sa Islam, uban sa duha ka saksi sa lima ka bulan sa sinugdanan sa gitagna nga yugto sa panahon. Ang mga bersikulo 5 ug 10 pulos nagpaila sa usa ka yugto nga lima ka bulan, busa, linya ibabaw sa linya, ang bersikulo lima ug ang bersikulo napulo kon tingubon mahimong napulog lima. Busa, ang unang lima ka bulan mao ang 15, ug ang tulo ka gatos ug kasiyaman ug usa ka tuig ug napulog lima ka adlaw gipahayag diha sa bersikulo 15. Ang han-ay ug estruktura sa mga bersikulo 5, 10 ug 15 nagpaila sa duha ka napulog lima, ug diha sa unang duha ka bersikulo nga kon tingubon mahimong napulog lima, adunay duha ka tagna sa panahon nga ang matag usa adunay gidugayon nga usa ka gatos ug kalim-an ka tuig.

Ang bersikulo kinse naghatag sa tagna bahin sa panahon nga mokabat og tulo ka gatos ug kasiyaman ug usa ka tuig ug kinse ka adlaw. Gihabol ni Cristo ang kinse diha sa tulo ka bersikulo, ug pinaagi sa paggamit sa matagnaong panahon nga gilatid sulod niadtong mao ra gihapong mga bersikulo, Iyang gipalahi ang numero 15 nga gihawasan sa pagsuma sa mga bersikulo lima ug napulo, aron makahimo og pagdoble sa kinse sa dihang ipahiuyon kini sa bersikulo kinse. Dayon gihimong panapos ni Cristo sa tanang tulo ka managkadugtong nga tagna ang kinse ka adlaw.

Ang yawe sa kapitulo mao ang panagsangka sa Nineveh niadtong 627, nga gisundan lima ka tuig sa ulahi, niadtong 632, sa kamatayon ni Mohammed nga maoy sinugdanan sa unang lima-ka-bulang tagna. Napulo ka tuig human sa kamatayon ni Mohammed, gilaglag ang mga kasundalohan sa Persia, sumala sa panagna ni Mohammed nga ang duha ka gahom, ang Persia ug Rome, pulos mapildi. Busa, ang Pinadayag siyam nagsugod sa usa ka han-ay sa kasaysayan diha sa panagsangka sa Nineveh tali sa Persia ug Rome. Unya, lima ka tuig sa ulahi, namatay si Mohammed, ug sa ingon nagsugod ang usa ka gatos ug kalim-an ka tuig sa bersikulo lima. Napulo ka tuig sa ulahi, napildi ang Persia sa panagsangka sa Nahavand niadtong 642. Gitawag sa Islam ang panagsangka sa Nahavand nga “ang kadaugan sa mga kadaugan.” Ang unang kinse ka tuig sa Pinadayag siyam nagrepresentar sa usa ka yugto nga lima ka tuig nga gisundan sa napulo ka tuig. Ang kataposang tagna bahin sa panahon natapos niadtong Agosto 11, 1840. Napulo ka adlaw sa wala pa ang maong hitabo, gipatik ni Josiah Litch ang iyang gibag-ong panagna bahin sa pagtapos sa supremasiya sa Ottoman. Ang kataposang kinse ka adlaw sa Islam sa Pinadayag kapitulo siyam gibahin pinaagi sa buhat ni Josiah Litch ngadto sa lima ka adlaw nga gisundan sa napulo ka adlaw, kay kanunayng gihulagway ni Jesus ang kataposan pinaagi sa sinugdanan.

Atong ipadayon kining mga butanga sa sunod nga artikulo.